

مد اے دم مد

نہو یستا

ق مد و سق . مد و سق مد } اے مد

گاٹاو نہشہونیش

گوتہ گلی پیروز

مد اے دم مد . مد اے دم مد . مد اے دم مد . مد اے دم مد .

زہر ہوشترہ ہی سپیتامہ ہی

زہر دہشتی روناکی بہخش

۳۲ ہایتی

{ اددرد } مد اے دم :

نوسینہ وہی :

اے درد . مد اے دم

پیر لوقمان

چۆنئیتی خویندنهوهی پیتتهکانی دین دهپیرهی کوردی بهرامبهر بهپیتی عه ره بی:

نگ	د	خو	س	ئه	د
نگ	ک	گ	ق	ئا	س
ن	}	ل، ل'	و	ی	د
ن	چ	چ	ر	ئ	پ
م	ه	ه	س	و	د.س
ق، قغ	ج	ج	ح	ؤ	م
یی	د	ت	ه	ئی	ع
ر	ا	ث	ط.ب	ئ	م
پ	ا	د	و	ی	س
قا	ا	ذ	ه	ی	ع
قا	»	ت	ه	و	ی
س	د	پ	ه	ؤ	ی
ز	ر	ف	ه	ئاو	س
ش	د	ب	ا	ئان	س
ش	ع	و	ک	ك	و
ش	س	ژ	ه	خ	س.س
نیشانه‌ی کۆتایی برگه	ه	خالی کۆتایی ووشه	ی	س	س

سەدەم دەم دە

ھومەتە

ئەندیشەى چاك

سەدەم دەم دە

ھۆختە

گوتەى چاك

سەدەم دەم دە

ھقەرشتە

کردارى چاك

و س ر د د د س

س س د د د

۳۲

یهسنا

هایتی

۳۲

۱۲۰۰۰۰

برگهی

۱۳۰۰۰۰

یهکهم

۱۴۰۰۰۰

ئەخیاچا

۱۵۰۰۰۰

خوہیتوش

۱۶۰۰۰۰

یاسەت

خویان و

خاوخیزانیان

خواز یاران

۱۷۰۰۰۰

ئەهیا

۱۸۰۰۰۰

قیریزینیم

۱۹۰۰۰۰

مەت

۲۰۰۰۰۰

ئەیریەمنا

ئەوہ

خیل، تیرہ

لەگەل

ئاریایی، نەتەوہ، کۆمەلگە

۲۱۰۰۰۰

ئەهیا

۲۲۰۰۰۰

دەیفقا

۲۳۰۰۰۰

مەھمی

۲۴۰۰۰۰

مەنوی

ئەوہ

دیوان

ھی من

چووارچیوہی گوتار

۲۵۰۰۰۰

ئەھورەھیا

۲۶۰۰۰۰

ورقازیمما

۲۷۰۰۰۰

مەزداو

ئەھورایی

بەشادمانی

مەزدا

۲۸۰۰۰۰

ئووی

۲۹۰۰۰۰

دۆتاونگھۆ

۳۰۰۰۰۰

ئاونگھاما

بۆتو

پەيامنیری

ھەبم

۳۱۰۰۰۰

تینگ

۳۲۰۰۰۰

دارھیو

۳۳۰۰۰۰

یوی

۳۴۰۰۰۰

دەبیشینتی

ئەوانە

دوورخەری

کەسانیک لەتو

دوشمنایەتی دەکەن

واژه ئه‌وئستاييه‌كان و ماناكانيان:

لا س د ر س د ر س د : (ئه‌خياچا) خوئان و .

س ر س د ر س د : (خوهيتوش) ، خاوخيزانه‌كانيان ، خانهواده‌كانيان . ره‌گی وشه‌كه س ر س د ر س د : (خوهيتو) خيژان ، خانهواده .

و س ر س د ر س د : (ياسهت) خوازيارن ، خواستيانه ، ئه‌يانه‌وييت . ره‌گی وشه‌كه و س ر س د : (يا) خواستن ، خوازيار ، وسيت .

لا س د ر س د : (ئه‌هيا) ئه‌وه .

و/ء( ) ر س د ر س د : (فيريزينين) تيره‌كانيان ، خيله‌كانيان . و/ء( ) ر س د (فيريزينه) خيل ، تيره .

ء س د : (مهت) له‌گه‌ل .

لا س د ر س د ر س د : (ئه‌يريمن) ئاري ، ئاريه‌كان ، خه‌لك ، كومه‌لگه ، نه‌ته‌وه . راستكردنه‌وه يه‌ك بو ميژوو :

ماوه‌ي يه‌ك سه‌ده و نيوه وشه‌ي (ئاري ، ئاريا ، ئارييي) وه‌ك ره‌چه‌ل ه‌ك و وه‌ك نه‌ته‌وه جيهاني پر كردوو . (ئاري) وه‌ك كومه‌له‌ نه‌ته‌وه و گه‌لئكي كؤچكردوو له باكووري قه‌وقازه‌وه به‌ره‌و هندستان و كوردستان و ئه‌لمانيا و ولاتاني ئه‌ورويي به‌هه‌زاران ليكولئينه‌وه و به‌لگه‌هينانه‌وه ، كرده بابه‌تئكي فهرمي و حه‌قيقه‌تيان كرد به‌بوونيدا و وشه‌كه‌شيان له پهرتوكي (ئه‌ويسا) وه دهره‌ينا . به‌لام ، ئه‌گه‌ر له راستيي وشه‌كه ووردبينه‌وه ده‌بينين به‌هيچ شيوه‌يه‌ك ئه‌و مانه‌يه‌ي نيه‌ي و ئه‌و پرسه ته‌وا و دروستكراوه . به‌لكو ته‌نھا بو گيان به‌به‌رداكردي كومه‌ليك تيره و نه‌ته‌وه‌ي داغيركه‌ر بوون كه هيچ ره‌چه‌له‌كئيكيان نه‌بوو و به‌دوواي پيداكردن و داناني شوناسي خوئاننه‌وه بوون .

وشه‌ي (ئه‌يريمنه ، ئه‌يريهم ، ئه‌يريه‌ن ، ئه‌يريئه‌نو) له ئه‌ويستادا به‌ماناي خه‌لك ، كومه‌لگه ، نه‌ته‌وه ، گه‌ل ديئت . هه‌ر ئه‌م وشه‌يه له پهرتوكي (ريكفيدا) ي هندوسه‌كانيشدا هاتوو و هه‌ر به‌ماناي (خه‌لك ، كومه‌لگه) ديئت .

لہناو ئہو نہتہوانہی بہ وشہی (ئاریایی) ہوہ خوئیان گریڈاوه (فارسہ) ہکانن کہ خوئیان بہ خاوهنی میژوویی ئیران دہزانن . کہلہ راستیدا ئہوان نہتہوہی (ہیاتلہ) کانن کہ لہ نیوان پاکستان و ئہفغانستاندا دہژیان و کۆمہلہیہکی بہربہری بوون و پییان دہوتریت تۆرانى . ہاتونہتہ ناوچہکانى میدیا و وەك عہرہبہکان ئہو ناوچانہیان لہ کوردہکان داگیر کردووہ و تییدا نیشہجیبوون و زمانى فارسىیان لہ کوردیہوہ بوخوئیان وەك زاراوہیہك داتاشیوہ .

بو شیکردنہوہی زیاتریش بابزانین ئہویستا چون جوگرافیای نیشتہجیبوون دادہریژیت:

۱۶۴۳} ۱۶: (دیمانہ) مال، خانوو، مانہ .

۱۶۴۴} ۱۷: (قیس) گوند، دى .

۱۶۴۵} ۱۸: (زہنتۆ) کۆمہلک گوند، ناوچہ (ناحیہ) .

۱۶۴۶} ۱۹: (شوئیرہ) شار .

۱۶۴۷} ۲۰: (دہخیۆ) ولات .

۱۶۴۸} ۲۱: (بۆمى) کیشوہر .

۱۶۴۹} ۲۲: (گہیٹا) جیہان .

لیرہوہ بۆمان دہردہکەوئیت کہ (ئہیریہمنا) جیگا نییہ . بەلکو بہمانای کۆمہلگہ و خەلک و نہتہوہیہ . واتا بہ کۆمہلگہ و خەلک دہوتریت ئہیریہمنا . نەك ئہوہی کۆمہلگہ و نہتہوہیہك و رەچەلەکنیک بن لەخەلک و کۆمہلگہ و پییان بوتریت (ئہیریہمنا، ئارى) . ہیشتاش وشہى Area (ئاريا) لەزمانى ئینگلیزیدا واتا (ناوچہ، جیگہ، ناحیہ)

۱۶۵۰} ۲۳: (ئہہیا) ئہوہ .

۱۶۵۱} ۲۴: (دہیقا) دیورہوشت، دیوہکان، دیوکاران .

۱۶۵۲} ۲۵: (مہمى) ہى من .

گفتوگو: (مهنوی) چوارچیوهی گفتوگو، چوارچیوهی گوتار و گفتوگو.

ئهوره هیا: (ئهوره هیا) ئهوره هیا.

ورقازیم: (ورقازیم) به شادمانی، به شادی. رهگی وشهکه
ورقازیم: (ورقازیم) شادی.

مهزدا: (مهزداو) مهزدا.

تویه: (توی) هی تویه. رهگی وشهکه وکله (توه) هی تو.

په یامبهر: (دوتاونگهؤ) په یام گه یهنر، نیردر او، په یامبهر، نامبهر.
په یامبهر: (دوته) په یامبهر، نیردر او، نامبهر.

تینگ: (تینگ) ئهوانه. رهگی وشهکه مه (ته) ئهوه.

دوره: (داره یؤ) دور خهر، دور خهره وه، بهر که نار کهر، پیشپیگر،
دهر کردن. رهگی وشهکه وده (دهر) دهر کردن، دور خسته وه، پیشپیگرتن.

ئوهی: (یوی) ئهوهی، ئهوهی.

قاو: (قاو) به تو.

دهیشتن: (دهیشتن) دوشمنیایه تی دهکن. رهگی وشهکه
دقیش: (دقیش) دوشمنیایه تی کردن.

راڻو سڌو.

برگهه

واڻو سڌو.

دوهه

سڌو سڌو سڌو.

ٺهه ٻيو

سڌو سڌو سڌو.

مهز داو

سڌو سڌو سڌو.

ٺهه هورو

بهوانه

مهز دا

ٺهه هورا

سڌو سڌو سڌو.

ساريمنو

واڻو سڌو.

قوهو

سڌو سڌو سڌو.

مههنگها

وابهسته

ٺهه ڏيشه و رامي قو

چاڪ

سڌو سڌو سڌو.

خشه ثرات

سڌو سڌو سڌو.

ههچا

سڌو سڌو سڌو.

پهيمه مرهوت

خشه ثرا (توانا مهندي زال بون) له

وه لامد ره هويه

سڌو سڌو سڌو.

ٺهشا

سڌو سڌو سڌو.

هوش ههشا

سڌو سڌو سڌو.

خوينقاتا

ٺهشا (رهوتى ژيان)

هاورپي چاڪ

پرشنگي خور

سڌو سڌو سڌو.

سپينتانم

واڻو.

قئ

سڌو سڌو سڌو.

نارمهيتيش

پاڪ و پيروز

تو

نارمهيتي (ميهر و خوشهويستي)

واڻو سڌو سڌو.

قهنگو هيم

واڻو سڌو سڌو.

قهريمهيدئ

سڌو سڌو سڌو.

نئ

سڌو سڌو سڌو.

ٺهنگههت

چاڪه كاري

هه ٺهه ٻريرم

ٺهوه

ٺيمه

بيٺت، ههبيٺ

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

د لى د ر د د لى . د لى د لى د لى .
د لى د لى د لى . د لى د لى د لى .
د لى د لى د لى . د لى د لى د لى .
د لى د لى د لى . د لى د لى د لى .
د لى د لى د لى . د لى د لى د لى .
د لى د لى د لى . د لى د لى د لى .

دهقى وه رگيرد راوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

مهزدا نه هورا به وان هوه په يوه سته كه له (قوه و مه نو) نه نديشه و رامانى قول و چاك ، (خشه ترا) توانا مه ندى زالبوون ، (نه شا) رهوت و ريمى ژيان ، چاكترين هاورى و وه لامده ره وهن . وهك پرشنگى خور پاك و پيرو زن . نه وه نيمه ي (نارمه يتى) ميه ر و په يمانداريين و بو تو چا كه كارى هه لئه بژيرين .

واژه ئه‌وئستاييه‌كان و ماناكانيان:

دەدەرد دەرد: (ئه‌يببۆ) به‌وانه.

دەدەرد: (مەزداو) مەزدا.

دەدەرد: (ئه‌هورۆ) ئه‌هورا.

دەدەرد: (ساريمنو) وابەسته، به‌يه‌كه‌وه گري‌دراو، يه‌ك‌گرتوو، هاونا‌هه‌نگ. ره‌گي وشه‌كه دەدەرد: (ساريمنه) يه‌ك‌گرتوو، وابەسته گري‌دراو، يه‌ك‌گرتوو، هاونا‌هه‌نگ، ته‌با.

دەدەرد: (قوه‌و) چاك.

دەدەرد: (مەنه‌نگه‌ا) ئه‌ندیشه. پرامان.

دەدەرد: (قوه‌و مەنه‌نگه‌ا) ئه‌ندیشه و پرامانی قول.

دەدەرد: (خشه‌ثرات) خشه‌ثرا، توانامه‌ندي زالبوون.

دەدەرد: (هه‌چا) له.

دەدەرد: (په‌يتي مره‌وت) وه‌لامده‌ره‌وه. له‌ دوو وشه‌ پي‌كه‌اتوو.

دەدەرد: (په‌يتي) له‌پيش فرمانه‌وه ديت به‌ناي كردني كارئك به‌ وتنه‌وه‌ي به‌رامبه‌ر. (مرو) وتاردان.

دەدەرد: (ئه‌شا) مره‌وت و ريتمي ژيان.

دەدەرد: (هوش هه‌خا) هاوړيي چاك.

دەدەرد: (خوينقاتا) تابان، گزنگي خور، تيشكي روناكيي خور، پرشنگي هه‌تاو.

دەدەرد: (سپينتانم) پاك، پيرۆز.

دەدەرد: (قئ) به‌ تو، بو تو.

سدا (سدا) : (ئارمەيتىم) ئارمەيتى، ميهر و پەيماندارى و خوشەويستى.

وا (سدا) : (قەنگوھىم) چاكەكارى. رەگى وشەكە وا (سدا) (قەنگوھى) چاكە.

وا (سدا) : (قەريمەيدى) ھەئەپژىرم.

سدا : (ھا) ئەوھ.

{ : (نى) ئىمە.

سدا (سدا) : (ئەنگەھت) ئەبىت، ھەبىت. رەگى وشەكە سدا (ئەھ) بوون.

دەخسەندە • ۱۱۱ دەسە •

سېھەم

برگەي

۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە •

قېسپاۋنگھۆ

دەيقا

يۆش

ئەت

ھەمووتان

دېۋەكان

ئىۋە

بۆيە

۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە •

چېئىرىم

ستا

مەنەنگھۆ

ئەكات

نەژاد

ھەيت

ئەندىشە و رامان

پىس و ناپاك

۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە •

يەزەيتى

مەش

قاۋ

يەسچا

ئەيپەرسىتت

سەرۆك

بۆتۇ

ئەوانەي كە

۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە •

مەتۋىشچا

پەيرى

دروجەسچا

بىئەرزىش، ھىچ لەبارا نەبوو

درو و ساختە و

۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە •

دەبىيتانا

ئەيپى

شىھومانم

دوۋابەدوۋاي يەك

ھەرچۆن

کردار

۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە • ۱۱۱ دەسە •

ھەپتەيىتى

بۆمياۋ

ئەسرۆدۆم

يايش

ھوت

كيشوھ

كە ئەوانە ناودار، بەناۋبانگن

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دهقى وهرگيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

ئيوه، ديو رهوشته كان، له نهژادى خاوهن ئه نديشه و رامانى پيس و ناپاकिन. ئهو سهرۆك و ريبهرانهى ئيوه ئه پيرهستن، بيئهرزش و هيچ له بارا نه بوون. ههرچون له كهوت كيشومرى يهك له دوواى يهك به كردارى دروزنى و ساخته چيئتى ناودار و به ناوبانگن.

واژه نەوێستاییهکان و ماناکانیان:

٤٤: (ئەت) بۆیه.

٤٥: (یۆش) ئیوه.

٤٦: (دەیفقا) دیو پرەوشت.

٤٧: (قیسپاوانگهۆ) هه‌مووتان.

٤٨: (ئەکات) پیس و ناپاک. ٤٩: (ئەکه) ناپاکی.

٥٠: (مەنەنگهۆ) ئەندیشه و رامان.

٥١: (ستا) هەیت، ئاوایت.

٥٢: (چیشریم) نەژاد، توخم. ٥٣: (چیشره) نەژاد، توخم.

٥٤: (یەسچا) ئەوانەیی که.

٥٥: (فاو) ئیوه و.

٥٦: (مەش) گەورەیی و لات، سەردەستە، سەرۆک. ٥٧: (مەز) مەزن، گەورە.

٥٨: (یەزەیتی) ئەپپەرسنیت. ٥٩: (یەز) پەرسن.

٦٠: (دروجەسچا) درۆ و ساخته و، ساخته‌چیتی، درۆزن. ٦١: (دروج) درۆ.

٦٢: (شیهومانم) کردارەکانتان، کارەکانتان. ٦٣: (شیهومن) کار، کردار.

٦٤: (ئەپپیی) هەرچۆن.

وئىرەم سەسەس: (دەببىتانا) دووبارە، دووابەدوۋاى يەك، يەك لە دوۋاى يەك.

ۋىرەم سەسەس: (يائىش) كە ئەوانە، ئەو كەسانە.

سەسەس ۋىرەم: (ئەسرۆدۆم) بەناوبانگن، ناوبانگيان دەرکرد، ناودار بوون.

ۋىرەم سەسەس: (بۆمياۋ) كىشۋەركان. رەگى وشەكە ۋىرەم سەسەس (كىشۋەر).

سەسەس ۋىرەم سەسەس: (ھەپتەيىتى) ھوت.

برادرسد.

چارم

برگه.

برگه

فره ميمهئا

فره ميمهئا

يوش تا

يوش تا

هەر چۆن

يات

تۆ و ئهوان

فهرمان ئەكهيت

تۆ و ئهوان

هەر چۆن

مهشيا

دهنتو

ئهچيشتا

ئهچيشتا

خهلك

مهشيا

يا

يا

پيدانى، دهخاته پال

ديوانى

توانى

توانى

خهلك

خهلك

كه

كه

دهيغو زوشتا

دهيغو زوشتا

فهخشيىتى

فهخشيىتى

ديويهسهندي

ديويهسهندي

پهخشي دهكات، زوري دهكات، بلاوي دهكاتوه

پهخشي دهكات، زوري دهكات، بلاوي دهكاتوه

مههنهگهو

مههنهگهو

سيژديهنا

سيژديهنا

چاكهكارى

قهنهگهيوش

مينويى، نهنديشه و رامن

مهورههيا

مهورههيا

دوورخهروهوى

دوورخهروهوى

چاكهكارى

چاكهكارى

مهورههيا

مهورههيا

مهردا

مهردا

مهورا

مهورا

مهردا

مهردا

نەشائەتچا

نەشائەتچا

نەسيهنتو

نەسيهنتو

خههتيوش

خههتيوش

چاڪهڪارييه، مهزدا ئههوراش ئاوهزمهنديي و خهردمهنديي (ئهشايي) راستي و ريتمي ژيانه.

واژه ئهويستاييهكان و ماناكانيان:

۵۳۳: (يات) ههرچون، بهههمان شيوه.

۵۳۴: (يوش) ئيوه.

۵۳۵: (تا) ئهوانه.

۵۳۶: (فرهميمهئا) فرمانيان پي ئهكهيت.

۵۳۷: (يا) كه.

۵۳۸: (مهشيا) خهك.

۵۳۹: (ئهچيشتا) خراپترين تاوان، گهورهترين تاوان.

۵۴۰: (دهننو) دهيخاته پاليان. رهگي وشهكه ۵۴۱ (پيدان، دانهپال. ۵۴۲ (دا) دان.

۵۴۳: (قهخشينتي) پهخش بكن، بلاو بكنهوه. رهگي وشهكه ۵۴۴ (قهخش) پهخش.

۵۴۵: (دهيقو زوشتا) ديو پهسهندي. ۵۴۶ (زوشته) پهسهند. ۵۴۷: (دهيقو زوشته) ديو پهسهند. ئهوكهسهي بير و گوته و كرداري ديو و ئايني بتپهرستي و دوواكهوتوويي و ستمگهرايي پهسهند دهكات.

۵۴۸: (قهنگهپوش) چاڪهڪاري. رهگي وشهكه ۵۴۹ (قوهو) چاك.

۵۵۰: (سيژديهنا) دوورخهروهوي، روو وهرگيرهكان.

۵۵۱: (مهننگهؤ) ئهنديشه و رامان.

6 دىوسى: (مەزداو) مەزدا.

دسدا (دسددس: (ئەھورەھيا) ئەھوراىي.

س (دس) (دس): (خرەتيوش) ئاۋەزمەندييانە، خەردمەنديانە، عقلايانە. پەرەگى وشەكە س (دس) (خرەتو) ئاۋەز، خەرد، عقلى.

دسددس (دس): (نەسيەنتو) دوورخراۋەكان، گومرايان.

دسددس (دس): (ئەشائەتچا) گزنگى ئەشايى، راستى و پرېتمى ژيان و بوون.

وسر سده (اسرار) سده . وراي وراي سده سده سده سده سده

يا فرجه چينهس دريگفتيم خشهيو
كه فرجه چيني پهسنه دازه درو په سنده ديي فسر مانر ه و ايي

دهقي گتاوه كه به سهر به كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نه ويستايي:

م سده وراي سده سده سده سده سده

سده سده سده سده سده سده سده سده سده

سده سده سده سده سده سده سده سده

سده سده وراي وراي سده سده سده سده سده

سده سده سده سده سده سده سده سده

وسر سده (اسرار) سده . وراي وراي سده سده سده سده

دهقي وه رگيردراوي گتاوه كه به سهر به كه وه:

لهریگهی فریودان و ههآههآههآهتاندنیانهوه، ئیوهی دیوپهسهند، به ئهئدیشه و رامانی خراب و ناپوخته، ههآک لهژیانی باش و بهههشتیانهی ههرمانی و نهریتی به کردهوه نابوت دهکهن. بۆ ئیوه گوتار و ئهئدیشه و رامانی فهرمانرهوای دروپهسهند، فرهچین و پهسهندازه.

واژه ئهویستاییهکان و ماناکانیان:

م م سد: (تا) لهو ریگیاهوه، بهو پییه.

و { م م سد: (دیبینهوتا) ههآههآههآهتاندنیان، فریودانیان. رهگی وشهکه و (دهب) ههآههآههآهتاندن، فریودان، کلّو لهسهردانان.

و م م سد (مهشیم) ههآک. بۆ گشتی و کۆیه. بۆ تاک دهبیته م م سد (مهشیه) ههآک.

و م م سد (هوجیاتویش) ژیانی خۆش و بهههشتیانهیان.
و م م سد (هوجیایتی) ژیانی خۆش.

و { م م سد (ئه میریتاهسچا) ههرمانی و، جاویدانهگی و، ههمیشهیی و، نهریتی و. بۆ تاک و { م م سد (ئه میریتات) نهریتی.

و م م سد: (هیعت) ههرچۆن.

و م سد: (قاو) ئیوه.

و م سد: (ئەکا) خراب و نابوت و ناپوخته، ناساز.

و م { م م سد: (مههنگها) ئهئدیشه و رامان. ههردوو وشهکه بهیهکهوه لهبهرامبهر (قوهو مهئو) دا پیچهوانهکهیهتی م م سد- و { م م سد (ئەکا مههنگها) بهسهر یهکهوه واته ئهئدیشه و رامانی خراب.

و م { م م سد: (یینگ) ئهوانهیی که.

و م { م م سد: (دهیقینگ) دیوهکان، کۆمهآیک دیو، کۆمهآیک ههآکی بتهپرست. و م { م م سد (دهیقه) دیو.

دوددندرسد: (ئەكەسچا) خراب و ، نابوت و، نابوخته و، ناساز و.

دوددردانسد: (مەینیوش) مینوییان، ئەندیشەیان، رامانیان.

دوسد: (ئەكا) خراب.

دوددسزولسد: (شیهوتەنیم) كار و كردهوه.

دوددسوسسد: (قەچەنگها) گوتار و گفت، ههقیهتین.

دوسد: (یا) كه.

دوددرداندسد: (فرهچینهس) پەسەندازە، پەسەندكراوه، فرهچینه.

دوددسوسسدسد: (دریگفتەنتیم) درۆپەسەند، درۆزن، باوهردارانی درۆ.

دوددسوسسدسد: (خشەییۆ) فەرمانرەوایی.

رڼو د لاسه.

برگه‌ی

وېو د لاسه.

شه‌شهم

پوړو ژور، پر

د لاسه.

ټپناو

د لاسه د لاسه.

ټپناختا

زور، پر

تاوانی

ټاژ او هگیر

وېو د لاسه. د لاسه د لاسه د لاسه. وېو د لاسه. د لاسه د لاسه.

یایش

سرافه هییتی

بیزی

تایش

ټه‌شا

بهوانه

ناوبانگی دهویت

ته‌نانه‌ت

بهوانه

ره‌نگه

وېو د لاسه.

د لاسه.

د لاسه.

هاتام

مه‌رانی

ټه‌هورا

هرچی هه‌یه له‌بووندا

له‌یادته

ټه‌هورا

د لاسه د لاسه.

د لاسه.

د لاسه.

قه‌هیشتا

قویستا

مه‌نه‌نگها

باشترین

به‌ئاگایت

ټه‌ندیشه و پرامان

د لاسه د لاسه.

د لاسه.

د لاسه د لاسه.

ټوه‌همی

قی

خشه‌ثروی

هی ټویه

بو ټیوه

مه‌زدا

له‌توانا‌یدایه

تەننەت ئاژاوهگىر، بە تاوانکردنى زۆر رەنگە بىھۆيت ناوبانگى ھەبىت. ئەھورا، باشتىن ئەندىشە و رامانى بەئاگا ھى تۆيە كە لەيادى ھەموو ئەوانەيت كە لە بووندا ھەن. مەزدا، تواناي بلاوکردنەھى پەيامى راستى و رەوتى ژيان لەتۆھيە.

واژە ئەويستايىھەكان و ماناكانيان:

هه ۱۱ (پوورو) زۆر، پىر، فراوان.

هه ۱۲ (ئەيناو) تاوان، گوناھ.

هه ۱۳ (يىناختا) ئاژاوهگىرى.

هه ۱۴ (يايىش) بەوانە.

هه ۱۵ (سراقەھيىتى) ناوبانگ دەرېكات، بەناوبانگ بىت. رەگى وشەكە برىتییە لە هه ۱۶ (سراقەھيە) ناوبانگ.

هه ۱۷ (يىزى) تەننەت.

هه ۱۸ (تايىش) بەوانە، لەو رىگايەھە، بەرئىگەى ئەوانە.

هه ۱۹ (ئەئا) رەنگە، لەوانەيە، مادام وايە، دەسا.

هه ۲۰ (ھاتام) ھەرچىيەك لە بووندا ھەيە، ھەرچى شتىك لەسەر زەوى و لەگىتيدا ھەيە، ھەموو بوونەھەر و شتەكانىتر. رەگى وشەكە هه ۲۱ (ھەنت) ئامادە.

هه ۲۲ (مەرانى) لە يادتە، لەبىرتە. رەگى وشەكە هه ۲۳ (مەر) لە يادبوون، لە بىردابوون.

هه ۲۴ (ئەھورا) ئەھورا.

هه ۲۵ (قەھىشتا) باشتىن، چاكتىن.

واچ ددەم سە: (فۆیستا) بەئاگایت، ئەزانیت، ئاگاداریت. رەگی وشەکه
واچە (قید) زانین، ئاگادار.

سە سە سە سە سە: (مەنەنگەها) ئەندیشه و پرامان.

ول کە سە سە سە: (ئوهمی) هی تویە.

وا: (قی) بو ئیو.

سە سە سە: (مەزدا) مەزدا.

سە سە سە سە سە: (خشەئرووی) له توانایدایە، ئەتوانیت، توانای هەیه،
بەتوانایە.

سە سە سە سە سە: (ئەشایچا) ئەشایی، راستی و ریتمی ژیان و بوون، سیستمی
ئەشا.

سە سە سە سە سە: (سینگهۆ) پەيام، وتار، دەستوور و فەرمان.

واچە سە: (قیدانم) بلاوکەرەو، بلاوی دەکاتەو.

رښتيا

برگه

سه د لومړي

هفته

د لومړي

نېشانم

د لومړي

نېنه گهانم

د لومړي

نېچيم

نېوانهش

تاوانكاري

هېچ كام

وايو او سم

فېدقاو

د لومړي

نېو جوئ

سه د لومړي

هادر ويا

تېگه يشتوو، شاره زا

راده گه يهنم

بهر استگويي

وسه

يا

د لومړي

جويا

د لومړي

سېنگه يتي

كه

قورس ترين گونا، جهور

ناو نېر يتي

وسه د لومړي

يايش

د لومړي

سراقئ

سه د لومړي

خوهينا

د لومړي

نېهنگها

كه بهوانه

بهناو بانگه، و تراوه

سوور هو هو بوو

ناسني

وسه د لومړي

يهيشام

سه د لومړي

تو

د لومړي

نېهورا

نہ ہورا	تو	نہوشیان
دس لہ ۰۰	۱۰ دس لہ ۰۰	۱۰ دس لہ ۰۰
نہ ہی	قہیدیشتو	مہزدا
ہہیت	شارہزاترین و پسپورترین	مہزدا

دہقی گتاوہ کہ بہ سہر یہ کہوہ بہ نویسنی دیندہ پیرہ و بہ زمانی نہویستایی:

دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰
 ۱۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰
 دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰
 دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰
 دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰
 دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰
 دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰ دس لہ ۰۰

دهقى وەرگيردراوى گائوهكه بهسهريهكهوه:

ههركاميك لهوانهى له دهرهنجامى تاوانكارى تيگهيشتون و شارهزان و ئههجاميشى دهن، بهراستگويى رايدهگهيهنم به قورسترين گوناهاكارى جهور و ستهمگهر ناودهبرين، ئهوانه به ئاسنى سوورهوهبوو و تراو و بهناوبانگن. لهوهشدا تو ئههورا مهزدا، پسپور و شارهزاترينيت.

واژه ئهويستاييهكان و ماناكانيان:

دەڤ ڤەڤ ڤەڤ (ئهيشانم) ئهوانهش.

دەڤ ڤەڤ ڤەڤ (ئهينهنگهانم) تاوانكارى، گوناهاكارى. رهگى وشهكه
دەڤ ڤەڤ ڤەڤ (ئهينهه) تاوان، گوناه.

دەڤ ڤەڤ ڤەڤ (نهچيت) هيج كام، هيج يهكيك.

ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ (قيدقاو) تيگهيشتوو، شارهزا، بهئاگا، دانا و ژير. لهههنديك باردا به گوناه و تاوان وهرگيردراوه بهلام بهتهواوى ههلهيه چونكه رهگى وشهكه بريتيبه له ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ (قيدقه ه) واتا بهدهستخهر، بهدهستهينهر. كهسيك كه شتيكى بهدهست هيناييت وهك فيربوو. ههروهها ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ (قيدو) بهئاگا.

دەڤ ڤەڤ ڤەڤ : (ئهوجوى) رادهگهيهنم، ئهيليم، دهبيژم. رهگى وشهكه دەڤ ڤەڤ ڤەڤ (ئهوج) وتن، راگهياندن. ههروهها وشهى ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ (قهچ) وتن، گوتن.

سەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ : (هادرؤيا) بهراستگويى. رهگى وشهكه سەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ (هادره) راست، دروست.

سەڤ ڤەڤ : (يا) كه.

ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ : (جؤيا) جهور و ستهم، قورسترين گوناه، گهورهترين گوناه. ناوى يهكيك له گوناهاه گهورهكانه.

دەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ : (سينگههيتى) ناوئهبرين. رهگى وشهكه
دەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ ڤەڤ : (سينگهه) ناوان.

و س ر د د ن د : (یایش) که بهوانه .

د د (س ر ا ق) : (س ر ا ق) بهناوبانگه، ناوی دهر کردووه، و تراوه . رهگی وشهکه
د د (س ر و) گوئیویون .

س ر د و ع (س د) : (خوهینا) خوینین، سوورههوبوو، سوورکراوه، درهوشاوه .

د د ر د و س س د : (ئهیهنگها) ئاسن .

و س ر د و ع س ر و ع : (یهیشانم) ئهوهشیان .

م م : (تو) تو .

د س ر (س د) : (ئههورا) ئههورا .

د (د س م م) : (یرختیم) دهرهنجامی . رهگی وشهکه د (د س م م) (یرخته)
ئهنجام، ئهوهی کهماوتهوه، دهرهنجام .

و س ر و س د : (مهزدا) مهزدا .

و ا د و ع و ر س م م : (قهیدیشتو) شارهزاترین، پسیورترین، داناترین .

د س ر : (ئههی) ههیت .

لړل م لړل

برگه‌ی

س لړل م لړل

هه‌شته‌م

م لړل م لړل

نئيشانم

م لړل م لړل م لړل

نئينه‌نگهانم

نئوه‌شيان

گونه و تاوانکاری

و لړل م لړل م لړل

فتیقه‌نگه‌وشو

م لړل م لړل

سراقی

م لړل م لړل م لړل

بیمه‌سچیت

فتیقه‌نگه‌وشو (باو کیبیمه‌سچیت) گیر او یانه‌ته‌وه، نئ‌گیر نه‌وه

بیمه‌سچیتیش (بیمه)

م لړل

یی

م لړل م لړل م لړل

مه‌شیینگ

م لړل م لړل م لړل

چیخشنو‌شو

که

خه‌ک

خوشهاتن، پیشوازی

م لړل م لړل م لړل

نئ‌هماکینگ

م لړل م لړل

گوش

م لړل م لړل م لړل

خواریمنو

م لړل م لړل

به‌گا

بو نئیمه‌یان گوشت به‌گه‌کان، گه‌وره‌کان خواردنی

م لړل م لړل م لړل

نئ‌یشامچیت

م لړل

نا

م لړل م لړل

نئ‌همی

ئەوانەش

بە (پیش فرمان)

(ئەوئیت) ھەین

ۋە ھەسەتە

مەزدا

ۋە ھەسەتە

مەزدا

ئوھمئ

مەزدا

قەچەتئوئ

ئەپئ

تو

مەزدا

دادوھری

بۆ ئەوانە

دەقی گاتاوھکە بەسەر یەکھوہ بە نوسینی دیندەپیرە و بەزمانی ئەوئیتایی:

مەزدا مەزدا مەزدا

ۋە ھەسەتە مەزدا مەزدا مەزدا

مەزدا مەزدا مەزدا مەزدا

مەزدا مەزدا مەزدا مەزدا

مەزدا مەزدا مەزدا

ۋە ھەسەتە مەزدا مەزدا مەزدا

دهقى وەرگيردراوى گائووهكه بهسهريهكهوه:

ئەو گوناھ و تاوانەى دەربارەى (قَيْقَهَنگهوشۆ) باوكى (بيمه) گيردراونەتەوه، كه ئەو پەيمانى دابوو گوشت نەخوات كهچى بۆ پيشوازى و خوشهاتنى ئيمه و خەلكى بهگ و گهورەكان دەستىكرد بەگوشت خواردن. دەربارەى ئەو گوناھانە مەزدا، دادومەرىي تۆمان گەرەكه.

واژه ئەويستاييهكان و ماناكانيان:

دەق (ئەيشانم) ئەوهشيان.

دەق (ئەينهنگهانم) گوناھ و تاوانكارى. رهگى وشهكه
دەق (ئەينه ه) گوناھ، تاوان.

دەق (ئەينهنگهوشۆ) قَيْقَهَنگهوش. ناوه بۆ پياو. فارسەكان ئەم وشەيەيان بەبېھۆكار و لەسەرچاوهى (شانامەى فيردۆسى) وەرگرتووھ و کردوويناھ بە جەمشيد. لەكاتىكدا ئەم وشەيە نە جەمشيدە و نە بەجەمشيديش دەخويندريتەوه. تەنانەت وشە و ناوى جەمشيد بەھيچ شيوەيەك لە گائاودا نەھاتووھ. بەلكو ناومەكه بریتييه لە دەق (قَيْقَهَهقەنت) كه ناوه و ناتواندريت بگۆردريت و ناوى كەسايەتییەكى تايبەت و بەناوبانگ بووه و ئەندامى ئەنجومەنى پیرانى موغان بووه كه خۆى و كۆرەكەى دژى خواردنى گوشت بوون و تەنها ميوه و سەوزەيان خواردووھ. بەلام پەيمانەكەى خويان شكاندووھ و لە سازدانى ميواندراييهكدا بۆ خەلك و بەگ و گهورەكان گوشتى بۆداناون و خۆى و كۆرەكەشى دەستيانکردووھ بە گوشتخواردن. شكاندنى پەيمانيش لەناو خەلكدا شەرم و شكۆ بووه بۆيە زەرەتۆشترا وەك نمونە باسى کردووھ و وەك گوناھ و تاوان لە پەيمانشكاندن ناوى بردووھ.

دەق (سراقى) و تراوه، ناوبانگى دەركردووھ، ناودارە، گير او يانەتەوه و وتوويناھ. رهگى وشهكه دەق (سرۆ) گيرانهوه، وتن، ناوبانگ.

دەق (يى) كه، كه ئەو.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
نيز. لەمھوہ وەرگىراوہ.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
دەبىتتە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
رەگى وشەكە برىتتىيە لە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
بە خوشوہشى.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
تاك دەبىتتە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
بۇ ئىمەيان. بۇ كۆ بەكار ھاتوۋە بەلام بۇ
ئەھماكە (ئەھماكە) بۇ ئىمە.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
تاك دەبىتتە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
گۆشت. گۆشتىكى زۆر. بۇ كۆ بەكار ھاتوۋە بەلام بۇ
(گەش) گۆشت.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
بەلام بۇ تاك دەبىتتە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
بەگ. بەگە (بەگە) بەگ. ماناىھكى ترىشى ھەيە ئەۋىش (بەش) ە.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
خوارىمىنۇ (خوارىمىنۇ) خواردى. رەگى وشەكە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
ئەۋانەش. (ئەۋانەش)

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
پىتتىكە لەپىش فەرمانەۋە دىت و ھەمىشە دەيكاتە، تا ئەۋ شوئىنە، تا ئەۋ
جىگايە، بە، بەرەۋ.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
ئەھمى (ئەھمى) ھەين، ھەم.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
ئەھمى (ئەھمى) لەتۇ، بۇ تۇ.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
مەزدا (مەزدا) مەزدا.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
دادوهرى. رەگى وشەكە مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
دادوهر.

مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر) : مەشھۇر (مەشھۇر)
ئەپپى (ئەپپى) بۇ، بۇ ئەۋانە، بە ئەۋانە.

اړغۍ لاسۍ

برگه‌ی

اړغۍ لاسۍ

نوه‌هم

دوش سه‌ستیش

دوش سه‌ستیش

سره‌قاو

سره‌قاو

مورینه‌ت

مورینه‌ت

په‌پامی‌راست

په‌پامی‌راست

هه‌لنه‌گیر یته‌وه

هه‌لنه‌گیر یته‌وه

جیات‌یوش

جیات‌یوش

ژیان

ژیان

سینگه‌نایش

سینگه‌نایش

به‌فیر کاریه‌کانی

به‌فیر کاریه‌کانی

نآو هز مه‌ندان

نآو هز مه‌ندان

نیه‌و

نیه‌و

نیه‌په‌نتا

نیه‌په‌نتا

یشم‌یم

یشم‌یم

دوور نه‌کات (بو دنیا بو ونه‌ویه) به‌توانای ده‌ستی به‌سه‌ردا ده‌گری‌ت، نه‌یسه‌پینیت

بیر یخ‌دانم

بیر یخ‌دانم

هائیتیم

هائیتیم

قهن‌گه‌یوش

قهن‌گه‌یوش

مهنه‌نگه‌و

مهنه‌نگه‌و

به‌به‌هاوه

به‌به‌هاوه

نوه‌ی هه‌یه

نوه‌ی هه‌یه

چاک

چاک

نه‌ندیشه و پرامان

نه‌ندیشه و پرامان

مه‌سه‌

مه‌سه‌

مه‌سه‌

مه‌سه‌

مه‌سه‌

مه‌سه‌

دهقی وەرگیردراوی گاتاو ده که به سه ریبه که وه:

فیرکاری خراب، په یامی راست هه لئه گیریته وه، ئه و، به فیرکاری به کانی ژیان له اوه ز و خه رده دوور ئه خاته وه. به هیز و توانا ده ست به سه ر ئه ندیشه و رامانی چاک و به به هادا ده گریت. ئه م گوتارانه په یامی مینوی منن بویه ئه ی مه زدا، ئه شا (رهوت و ریتمی ژیان) گله ییم دینمه لای ئیوه.

واژه ئه ویستای به کان و مانا کانیان:

و(د) - د(د) د(د) د(د): (دوش سه ستیش) فیرکاری خراب، ماموستای خراب.

د(د) د(د) د(د): (سه ره قاو) په یام، په یامی راستی، په یامی پیروز. رهگی وشه که بریتیه له د(د) د(د) د(د) (سه ره قه ه) په یام.

و(د) د(د) د(د): (موریندهت) ویران ده کات، هه لئه گیریته وه. رهگی وشه که بریتیه له د(د) د(د) د(د) (مه رد) ویران، هه لگیرانه وه، ورد و خاش کردن، تیکه ل و پیکه ل کردن.

و(د) د(د): (هقو) ئه و.

و(د) د(د) د(د) د(د): (جیاتوش) ژیان. رهگی وشه که و(د) د(د) د(د) (جیاتو) ژیان.

د(د) د(د) د(د) د(د) د(د): (سینگه نایش) به فیرکاری به کانی. رهگی وشه که بریتیه له د(د) د(د) د(د) د(د) (سینگه نه) فیرکاری. د(د) د(د) د(د) د(د) (سینگه) فیرکار.

و(د) د(د) د(د): (خه رتوم) ئاوه ز، خه رده، ئه قل.

د(د) د(د): (ئه پو) دوور.

و(د) د(د): (ما) بو دنیایی کردنه وه به کار هاتوه.

بەزۆر و دەستوور و دەسلەت، بەزۆر و زەنگ و توانای دەسلەت. رەگی وشەكە بەزۆر (ئىشتى) توانا، دەسلەت، فەرمان.

دەرد دەرد (ئىپەنتا) ئىسەپنەت، بەزۆر دەستى بەسەردا دەگرەت، ئىپەنتەت.

بەزۆر (بىرىخانم) بەزۆر، بەزۆر، بەزۆر. رەگی وشەكە (بىرىخانم) بەزۆر، بەزۆر، بەزۆر.

بەزۆر (ھايتىم) ئىپەنتەت كە ھايتە.

بەزۆر (قىنگەتوش) چاك، خاس، باش.

بەزۆر (مەنەنگەت) ئىپەنتەت و رەمانى قول.

بەزۆر (تا) ئىپەنتەت. بەزۆر بەزۆر دەپنەتە (تە) ئىپەنتەت.

بەزۆر (وختا) كۆمەنتەت يان چەپكەت و تار، كۆمەنتەت ھايتەنتەت. بەزۆر

بەزۆر (وختە) و تار، گوتار، ھايتەنتەت.

بەزۆر (مەنتەنتەت) مەنتەنتەت، ئىپەنتەت و رەمانگەنتەت.

بەزۆر (مەنتەنتەت) مەنتەنتەت.

بەزۆر (مەزدا) مەزدا.

بەزۆر (يۆشمەنتەت) بەزۆر، لای تۆ.

بەزۆر (گىرەنتەت) گىرەنتەت، دادوئەنتەت، ھاوار و نالە، سكاللا.

۱۱۱۱۱۱۱۱

برگه‌ی

۱۱۱۱۱۱۱۱

دهیهم

۱۱۱۱۱۱۱۱

هقو

۱۱۱۱۱۱۱۱

ما

۱۱۱۱۱۱۱۱

نا

۱۱۱۱۱۱۱۱

سرهقاو

۱۱۱۱۱۱۱۱

مؤنینهت

نهو

به‌دنیایی

کسه‌ی

دهق و په‌یامی ئاینی

هه‌ئه‌گیریته‌وه

۱۱۱۱۱۱۱۱

قی

ئه‌چیشتم

۱۱۱۱۱۱۱۱

پیسترین گوته

۱۱۱۱۱۱۱۱

قهینه‌نگهی

۱۱۱۱۱۱۱۱

ئه‌وگیدا

که

۱۱۱۱۱۱۱۱

گانمه‌شیبیا

۱۱۱۱۱۱۱۱

هقهریچا

سپیده به‌دووچاوی پیس و

له‌رووی خورا

۱۱۱۱۱۱۱۱

یه‌سچا

۱۱۱۱۱۱۱۱

ده‌تینگ

۱۱۱۱۱۱۱۱

دریگفته‌تو

۱۱۱۱۱۱۱۱

دهدات

ههرچون که

بیه‌دینان

بۆرییازی درۆ

دهدات، ده‌گوریت

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

یهسچا قاسترا قیفاپت

ئاواش کشتوکال و لهو مرگا ویران ئەکات

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

یهسچا قەدەری قوێژ دەت ئەشاو نی

هەر بهو شیوهیهش جهنگ ئەکات و چهك هه‌ئه‌کێشی له پاکان

دەقی گاتاوه‌که به‌سه‌ر یه‌که‌وه به‌نوسینی دینده‌پیره و به‌زمانی نه‌ویستایی:

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد . ۱۳۱۱ دد نر سد .

دهقى وەرگيردراوى گئاوهکه بهسهريهکهوه:

ئەو كەسەى دەق و پەيامى ئاينى ھەلئەگيرتەوه، پيسترين گوتە و ھەقپەيقين لە ديدەوه دەرئەبريت. ھەرچۆن كە لە سپيدەى بەيانبيەوه بە دوو چاوى پيسەوه لەرووى خورا، بېھدينان بۆ ريبازى درۆ دەگوريت، ئاواش كشتوكال و لەوەرگا ويران ئەكات. ھەر بەو شيوەيەش چەك ھەلئەكيشى و جەنگ لەدزى پاكەن دەكات.

واژە ئەويستاييەكان و ماناكانيان:

س (هقو) ئەوه.

س (ما) وشەيه بۆ دئنيابوونەوه بەكار ديت.

س (نا) كەس، كەسنيك. رەگى وشەكە {س (نەر) نير، دلير، پالەوان.

س (سرهقاو) پەيام، دەق.

س (موريندەت) ھەلئەگيرتەوه. رەگى وشەكە س (مەرد) ھەلگيرانەوه، گورين، لادان.

س (يى) كە.

س (ئەچيشتيم) پيسترين گوتە، نابوتترين ھەقپەيقين، خراپترين وتە.

س (قەينەنگەى) لە ديدەوه. رەگى وشەكە س (قەينە) ديد.

س (ئەوگيدا) ئەيليت، ئەيخاتە سەر زمانى. رەگى وشەكە

س (ئەوگ) گوتن، خستتە سەر زمان.

٧٤ گانم: (گانم) دهمی سپیده، کاتی بهیانی. ٧٥ (گهف) کات، دم.

٧٦ (نهشیبیا) به دوو چاوی پیسهوه. ٧٧ (نهش) چاوی پیس.
٧٨ (چهشمهن) چاو.

٧٩ (هقهریچا) خور و. رهگی وشهکه ٨٠ (هقهر) خور.
تیبینی: له رهگی وشهی خوردا ٨١ (هور) هاتووه که وشهیهکی سوْمیریه و
تاكو ئیستا لهناو زاراوو کوردیهکاندا ماوه و له وشهی ٨٢ (نههورا) دا
به جوانی دیاره. بهلام لیرهدا (و) بووه به (ف). ئهمهش زیاتر بو زاراوو
ناوجهیهکانی کونی کورد دهگهریتهوه و ئیستاش بوونیان ههیه.

٨٣ (یهسچا) ئاواش، ههرچون. رهگی وشهکه ٨٤ (یه) که.

٨٥ (داتینگ) بیهدینان، خاوهنی ماف و راستی، راستکرداران.
بو تاك دهبنته ٨٦ (داته) خاوهن ماف، ئهوكهسهی لهسهه ههقه. له دوو
وشه پناك هاتووه ٨٧ (دا) پیدان، ٨٨ (نه) ماف، ههق. که بهسهه یهکهوه
دهبنه خاوهن ماف. بهلام له رستهکهدا بووه به خاوهنی دین و دادوهیری باش و
چاک که بیهدینه.

٨٩ (دریکهتو) رییازی درۆ. ٩٠ (دریکهت) (دریکهت) درۆزن.

٩١ (دهوات) دهوات، دهگوریت. ٩٢ (دهدا) دهیدا. ٩٣ (دا)
دان، پیدان.

٩٤ (یهسچا) ههر بهو شیوهیهش، ههر ئاوا.

٩٥ (فاسترا) کشتوکال، باخ و باخات، دهغل و دان، لهوهرگا،
پاوهن.

٩٦ (قیقایهت) ویران دهکات. ٩٧ (قی) وشهیهکه له پیش
فرمانهوه دیت که مهبهست لئی ئهناجم دانه. ٩٨ (قهپهت) واتا
ویرانکردن. له رهگی وشهی ٩٩ (قهپ) ویران، وهرگیراوه.

وسر سد نرسد: (يهسچا) هر بهو شئويهيش، هر ئاوا.

واسوسا: (قهدهرى) چهكدارى، جهنگ كردن. رهگى وشهكه واسوسا (قهدهر) چهك.

واسو دله وسه: (قويزدهت) ههئهكيشيت. رهگى وشهكه واسو دله (قيزد) ههئهكيشان.

سد سداوسا: (ئهشاونى) له پاكان.

وسر سوسوسه

يانزه ههم

راسوسا

برگه

وسر سوسوسه

جيو توم

ژيانيان

وسر سوسوسه

موريندين

ويران دهكهن

سه

ما

ه

سه سد سوسوسه

تهيجيت

ئهوكهسان

وسر سوسوسه

چيكويتيريش

نمايشت دهكهن

سه سد سوسوسه

مهزبيش

به گهوره يى و شكو

وسر سوسوسه

دريگفتهنتو

دروكارى

وسر سوسوسه

يوى

ئهوانه

سد سوسوسه

ئهنگههفيسچا

پياوان

سد سوسوسه

ئهنگوهيشچا

بو ژنان و

واسوسا

واسوسا

سد سوسوسه

دهقى وەرگىردراوى گاتاوهکه بهسهريهکهوه:

ئەوانەى درۆکارى بە گەورەيى و شکۆ نەمايشت دەکەن، ژيان ويران دەکەن. دەست دەبەن بۆ سامان و دارايى ژنان و پياوان و کردار خاسەکانيش له باشترین ئەندىشه و رامانى مەزدايى وەرئەگىرن.

واژه ئەويستاييهکان و ماناکانيان:

مەردە پەرسە: (تەيچىت، ما) ئەوانە. بۆ تاك مە (تە) ئەوه.

گەژە (مۆرىندىن) ويران دەکەن. رەگى وشەکه مە (مەرد) ويران کردن، تىکدان.

مەردە مەژە: (جیۆتۆم) ژيانيان. رەگى وشەکه مە (جياتو) ژيان. مەژە: (یۆى) ئەوانە.

مەردە مەژە: (دريگقەنتۆ) درۆکاران، درۆکارى. مەردە مەژە: (دريگقەنت) درۆزن.

مەردە مەژە: (مەزبىيش) گەورەيى، مەزنى، شکۆ. رەگى وشەکه مە (مەز) مەزن، گەوره.

مەردە مەژە: (چىکۆيتيريش) نەمايش دەکەن، ئەنوينن. رەگى وشەکه مە (چىت) نيشان دان، نەمايش، نواندن، دەر خستن.

دهقی وەرگیردراوی گاتاوه که بهسه رییه که وه:

که رپنهکان (رپیهرانی ئاینی بهردپهرستی)، دوشمنانی ئاین و ئهوانهشن که ئهشا (راستی و سیستمی بوون و ژیان) ههئنه بژیرن، بهپشتیوانیی گریهماکان (دهسه لاتی سیاسی و سه ربازی) که (خشه ترا) وزه و هیزی ئاره زوومه ندانهی دروکارانن، به گوتاره چهواشه کارییه کانیان، خهک له باشترین کار و کرده وه کانیان دوور دهخه نه وه. مهزدا، نابوتییه کانی خویمان راگه یاند و چرپاندوه که به ویردی قوربانیدانی (ورفاخش وختی) کوی ژیان دهکوژن و جیهان ویران دهکن.

واژه ئه ویستاییه کان و مانا کانیان:

وسد: (یا) ئه، له ریگهی.

(سد دسد دسد): (راونگهین) دوور ئه خاته وه، لیکیان ئه ترا زینیت.

دسد (سد دسد دسد): (سره فهنگها) به وتار، به وتاری چهواشه کاری. رهگی وشه که دسد (سد دسد) (سره فه) وتار.

و سد دسد دسد: (قه هیشتهات) باشترین. و سد دسد دسد (قه هیشته) باشتر.

سودسد دسد: (شیهو ته ناته) له کار و کرده وه.

سد (سد دسد): (مه ری تانو) خهک، مه رد.

سد دسد دسد: (ئه بیییو) به ئه وان.

ᠮᠡᠵᠠᠳᠤ (مهزداو) مهزدا

ᠮᠣᠰᠤ: (ئەكا) نابوتی، ناپهسهندی، ناشیرینی. رهگی وشهکه **ᠮᠣᠰ** (ئەکه) نابوت، ناپهسهند، ناشیرین.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (مرهوت) ئاگاداری دهکاتهوه، ئەیچرپینیت بهگویدا، پیی دهلیت. رهگی وشهکه **ᠮᠣᠰ** (مرو) ئاگادار کردنهوه، پیوتن، چرپاندن.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (یوی) ئەوانه، ئەو کهسانه. رهگی وشهکه **ᠮᠣᠰ** (یه) ئەوه، ئەو کهسه.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (گیوش) جیهان. زۆربهی ههزه زۆری وهرگیرهکان لهگهڵ وشهیی **ᠮᠣᠰ** (گهف) گا. دا لئیان تیکچووه.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (مۆریندین) نابووتی دهکات، ویرانی دهکات، لهناوی دهبات، دهیمرینیت، دهیکوژیت. رهگی وشهکه **ᠮᠣᠰ** (مهرد) کوشتن، لهناو بردن، مردن.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (ورفاخش وختی) بهخۆشه و شادی و خۆشوهشی، بۆ پیشهوه (ویردیکه بۆ قوربانیدان دهوتریتهوه).

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (جیوتوم) ژیان.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (یایش) بهوان.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (گریهما) گریهماکان، ریبهران و دهسهلاتداری حکومرانی و سیاسی.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (ئەشات) ئەشا، راستی و رهوتی ژیان و بوون.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (قهرهتا) ههلبژاردووه. رهگی وشهکه **ᠮᠣᠰ** (قهر) ههلبژاردن.

ᠮᠣᠰᠤᠨ: (کهرهپا) خرپنهکان، ریبهرانی ئاینی بتپهرستی و بهرد پهرستی، پیاوانی ئاینی درۆینه کههیچ کار ناکهن و لهسهر قوتی خهکی دهژین و پله و پایهی ئاینیان ههیه. ریبهرانی ئەو دهسهلاته ئاینیانهی که قوربانی)

سەربرینی گیانداران) له پیناوی خودا ئەنجام دەدەن بۆ ئەوهی له گوناهاههکانیان
 خۆش بێت. ئەم کردەوهیه له لایهن زەرەتۆشتر اووه رەت کراو تهوه و دژی
 وهستاو تهوه و ئەوانیش دو شمانیەتیان کردوه.

بە مەسەڵە (خەشەثرای) خەشەثرای، وزه و هیز و توانای زالبوون.

بە مەسەڵە (ئیشەنانم) ئارەزوومەندی وزه بهخس.

بە مەسەڵە (دروجیم) درۆکاران، درۆزان.

بە مەسەڵە (سیانزەهەم)

سیانزەهەم

بە مەسەڵە (برگه)

برگه

بە مەسەڵە (هیشەست)

هیشەست

بە مەسەڵە (گریمۆ)

گریمۆ

بە مەسەڵە (خەشەثرای)

خەشەثرای

بە مەسەڵە (که)

که

ئارەزوومەند

کرپنهکان (رێبەرەئاینیهکان)

وزه و هیزی

بە مەسەڵە (مەنەنگهۆ)

مەنەنگهۆ

بە مەسەڵە (دیوانی)

دیوانی

بە مەسەڵە (خراپترین)

ئەچیشتههیا

ئەندیشه بێت

دیوانی

خراپترین

بە مەسەڵە (ئەهیا)

ئەهیا

بە مەسەڵە (مەریختارۆ)

مەریختارۆ

بە مەسەڵە (ئەنگهپوش)

ئەنگهپوش

نہوانہ	ویرانکھرن	ژیان
۰۶۰۰	۰۶۰۰	۰۶۰۰
کامی	جیگیریزہت	یہشچا
نارامگیرانہ	سکالادہکھن	نہوانہش کہ
۰۶۰۰	۰۶۰۰	۰۶۰۰
دوریم	مانثرانو	ٹوہہیا
پہیامگر	پہیامی	ہی تویہ
۰۶۰۰	۰۶۰۰	۰۶۰۰
نہشہہیا	دہریسات	پات
سہر نہشان	دیدہنیی	پاریزگاری

دہقی گاتاوہ کہ بہسہر یہکھوہ بہ نویسنی دیندہ پیرہ و بہ زمانی نہویستایی:

۰۶۰۰ ۰۶۰۰ ۰۶۰۰
 ۰۶۰۰ ۰۶۰۰ ۰۶۰۰
 ۰۶۰۰ ۰۶۰۰ ۰۶۰۰
 ۰۶۰۰ ۰۶۰۰ ۰۶۰۰
 ۰۶۰۰ ۰۶۰۰ ۰۶۰۰
 ۰۶۰۰ ۰۶۰۰ ۰۶۰۰

دهقی وەرگیردراوی گئاوهکه بهسه‌ریه‌کهوه:

ئاره‌زوو و خواستی به‌دهسته‌نینانی وزه و هیزی زالبوون (خشه‌ئرا)ی کرپنه‌کان (ریبه‌ره ئاینیه‌کان) که ژیان ویران‌کهرن، خراپترین دیوانی ئەندیشه و رامانه. ئەوانه‌ش ئەی مهزدا که ئارام‌گرانه گلەیی و سکالا ده‌کهن، وابه‌سته‌ی په‌یامه‌کانی په‌یامبه‌ری تون و پاریزگاری له دیده‌نیی ئەشا (رهوت و ریتمی ژیان) ده‌کهن.

واژه ئەویستاییه‌کان و مانا‌کانیان:

دس: (یا) که، ئەوه‌ی که.

دس دس: (خشه‌ئرا) خشه‌ئرا، وزه و هیزی زالبوون.

دس دس: (گریه‌مۆ) کرپنه‌کان، کردپن، خرپن، ریبه‌رانی ئاینیی بت په‌رستی و دیوپه‌رستی.

دس دس دس: (هیشه‌سه‌ت) ئاره‌زووی لیده‌کات، خواستیتی، ئەیه‌ویت به‌ده‌ستیه‌نینیت.

دس دس دس دس: (ئه‌چیشه‌هیا) خراپترین.

دس دس: (دیمانی) مالی، جیگه‌ی، خانووی. ره‌گی وشه‌که دس دس (دیمانه) خانوو، مال، جیگه‌ی نیشه‌جیبوون و هوانه‌وه.

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻣﻪﻧﻪﻧﮕﻪﯞ) ﻣﯩﻨﯘﻳﻰ ، ﺋﻪﻧﺪﯨﺸﻪ ﻭ ﺭﺍﻣﺎﻥ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺋﻪﻧﮕﻪﯞﯨﺶ) ﺯﯨﻴﺎﻥ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻣﻪﺭﯨﺨﺘﺎﺭﯞ) ﻭﻳﺮﺍﻧﻰ ﺩﻩﻛﻪﻥ . ﺭﻩﮔﻰ ﻭﺷﻪﻛﻪ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ)
ﻣﻪﺭﭼ (ﻭﻳﺮﺍﻥ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺋﻪﻫﯩﻴﺎ) ﺋﻪﻭﻩ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻳﻪﭘﭽﺎ) ﺋﻪﻭﺍﻧﻪﺵ ﻛﻪ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻣﻪﺯﺩﺍ) ﻣﻪﺯﺩﺍ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺟﯩﮕﯩﺮﯨﺰﻩﺕ) ﮔﻠﻪﻳﻰ ﺩﻩﻛﻪﻥ ، ﺳﻜﺎﻻ ﺩﻩﻛﻪﻥ ، ﻧﺎﺭﻩﺯﺍﻳﻪﺗﻰ
ﺩﻩﺭﺩﻩﭘﺮﻥ . ﺭﻩﮔﻰ ﻭﺷﻪﻛﻪ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ (ﮔﻪﺭﺯ) ﮔﻠﻪﻳﻰ ، ﺳﻜﺎﻻ ، ﻧﺎﺭﻩﺯﺍﻳﻪﺗﻰ ، ﺩﺍﺩ ﻭ
ﺑﯩﺪﺍﺩ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻛﺎﻣﻰ) ﺋﺎﺭﺍﻣﮕﺮﺍﻧﻪ ، ﺑﻪ ﺋﺎﺭﺍﻣﯩﻴﻪﻭﻩ ، ﺑﻪ ﺋﯩﺮﺍﺩﻩﻭﻩ . ﺭﻩﮔﻰ ﻭﺷﻪﻛﻪ
ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ (ﻛﺎﻣﻪ) ﺋﯩﺮﺍﺩﻩ ، ﺋﺎﺭﺍﻡ ﻭ ﺑﻪﺗﻮﺍﻧﺎ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺋﻮﻩﻫﯩﻴﺎ) ﺋﻪﻭﻩﻱ ﺗﯘ ، ﻫﻰ ﺗﯘ ، ﻣﻮﻟﻜﻰ ﺗﯘ ، ﺧﺍﻭﻩﻧﺪﺍﺭﯨﻴﻰ ﺗﯘ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻣﺎﻧﺘﺮﺍﻧﯘ) ﻣﺎﻧﺘﺮﺍ ، ﭘﻪﻳﺎﻣﻰ ﻣﯩﻨﯘﻳﻰ ﺧﻮﺩﺍﻳﻰ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺩﯞﺗﯩﻢ) ﭘﻪﻳﺎﻡ ﮔﻪﻳﻪﻧﻪﺭ ، ﭘﻪﻳﺎﻣﺒﻪﺭ ، ﭘﯩﻨﻐﻪﻣﺒﻪﺭ ، ﺋﻪﻭ ﻛﻪﺳﻪﻱ ﭘﻪﻳﺎﻣﯩﻚ
ﺩﻩﮔﻪﻳﻪﻧﯩﺖ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﻳﯩﻨﻰ) ﻛﻪ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺋﯩﺶ) ﺋﻪﻭﺍﻧﻪ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﭘﺎﺕ) ﭘﺎﺭﯨﺰﮔﺎﺭﻱ ﻟﯩﻜﺮﺩﻥ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺩﻩﺭﯨﺴﺎﺕ) ﺩﯨﺪﻩﻧﻰ ، ﺩﯨﺪﺍﺭ .

ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ ﻩﺩ : (ﺋﻪﺷﻪﻫﯩﻴﺎ) ﺋﻪﺷﺎ ، ﺭﻩﻭﺕ ﻭ ﺭﯨﺘﻤﻰ ﺯﯨﻴﺎﻥ ﻭ ﺑﻮﻭﻥ .

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

برگه

قەريچاھىچا

فرەيدىقا

ريزگر و

ھەمىشە پەيگىرن

سەردەمە

ۋاپە ئىكەن

ۋە ئىكەن

مەن

ھىيەت

قىيىنچىلىق

دەرىجىسى

ئەھۋال

كاتىك

ھەلىقىچىرىن

پەيغەمبەر ھەيۋىتى

ھانا

سەردەمە

ۋە ئىكەن

ۋە ئىكەن

مەن

ھىيەتچا

گاۋش

جەيدىيە

مەرھۇم

ھەرۋەھا

بەگا

كۈشۈن

تەك ۋە تەك دەدەن

ۋە

ۋە ئىكەن

ۋە ئىكەن

مەن

يى

دۆرەھىيە

سەۋچەھىيەت

ئەھۋال

كە

دارۋىيە (ھوم)

ئەسۋەتتىن

بۇھاۋكارى

دەقى گاتاۋەكە بەسەر يەكەۋە بە نوسىنى دىندەپىرە ۋە بەزمانى ئەۋىستايى:

سەردەمە ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن

ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن

ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن

سەردەمە ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن

سەردەمە ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن

ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن ۋە ئىكەن

دهقى وەرگىردراوى گاتاوەكە بەسەرىيەكەوہ:

كرپنەكان (گرىھمۆكان، رىبەرانى ئاينى) ى بەند و دىلین، كاویەكان (فەرمانرەوايان) ى ئاوەزمەند نین. ئەوان، كاتىك پەيرەوى درۆكارى ھەلئەبژىرن ریز و پەيگىرى ھەمیشەگى تىك و پىك دەدەن، ھانا بو (گاوش جەيدىاي) گا كوژى (قوربانى بە ئازەلانى چووارپى) و سوتاندنى دارووى (نەمرى) مەرگ دوورخەرەوى ھوم دەبەن.

واژە ئەویستایيەكان و ماناكانیان:

دسەردسە: (ئەھیا) ئەوہ.

١٤٤٤: (گرىھمۆ) كرىنەكان، دەستەى رىبەرانى ئاينى سەردەمى زەرەئۆشترا بوون و سەر بە ئاينى ميثرا بوون.

سە.سە.١٤٤٤: (ئا ھۆيئۆى) قەيد و بەند و دىلکردن.

١٤٤٤: (نى) ئامرازىكە بو ئاگادارکردنەوہ و بەماناي نەفى (نە، نا) دىت و لە پىش فەرمانەوہ دىت.

١٤٤٤: (كاقەيەسچىت) كاویەكان، فەرمانرەوايانى سىياسى و ئىدارىي و لات. رەگى وشەكە (كىقى) كاوى، بو تاك و بو نىرە.

سۈلۈم (سۈلۈم): (خرەتۆش) ئاۋەزمەندى، خەردمەندى، عەقلىگەرايى. رەگى
وشەكە سۈلۈم (خرەتو) خەرد، ئاۋەز، عەقلى.

سۈلۈم (سۈلۈم): ئامرازىكە بۇ ئاگادار كوردنەۋە و بەماناى نەفى (نە، نا) دىت و لە
پىش فەرمانەۋە دىت.

سۈلۈم (سۈلۈم): (دەدەت) دەدات، دەداتى. بەلام كە پىشگىرى سۈلۈم (سۈلۈم) دەچىتە
سەر ماناكەى دەگۆرپىت بە نەفى. رەگى وشەكە سۈلۈم (دا) دان، پىدان،
پىبەخشىن.

سۈلۈم (سۈلۈم): (فەرىچاھىچا) رىزگرتن، گىرنگىپىدان. رەگى وشەكە
سۈلۈم (سۈلۈم): (فەرىچە) رىز، گىرنگىپىدان. بۇ كۆ دەبىتە سۈلۈم (سۈلۈم)
فەرىچا) رىزىيان، گىرنگىپىدانىيان.

سۈلۈم (سۈلۈم): (فەرىدەقا) ھەمىشە، بەردەوام، فرە كات. رەگى وشەكە
سۈلۈم (سۈلۈم): (فەرىدەقا) ھەمىشە، بەردەوام، فرە كات. رەگى وشەكە
سۈلۈم (سۈلۈم): (فەرىدەقا) ھەمىشە، بەردەوام، فرە كات. رەگى وشەكە

سۈلۈم (سۈلۈم): (ھىت) كاتىك.

سۈلۈم (سۈلۈم): (فەرىسەنتا) ھەلىئەبىزىرپىت. رەگى وشەكە سۈلۈم (سۈلۈم)
ھەلىبىزاردن. بۇ كاتى ئىستا دەبىتە سۈلۈم (سۈلۈم) ھەلىبىزارد.

سۈلۈم (سۈلۈم): (دەرىگەنتىم) پەرىھوکارى درۆ، درۆپەرۋەر، دىۋ.
رەگى وشەكە سۈلۈم (سۈلۈم) درۆ. وشەى سۈلۈم (سۈلۈم) (دەرىگەنت)
درۆزن.

سۈلۈم (سۈلۈم): (ئەقۇ) ھاۋكارى، ھاۋىيارى، يارمەتىدان، ھاۋمالى، ھانا (بۇ كۆيە).
رەگى وشەكە بىرىتپىيە لە سۈلۈم (سۈلۈم) ھاۋكارى، يارمەتى، ھانا.

سۈلۈم (سۈلۈم): (ھىتچا) ھەرۋەھا.

سۈلۈم (سۈلۈم): (گاۋش) گا (بۇ نىرە). رەگى وشەكە سۈلۈم (سۈلۈم) گا.

سەر ئۆرۈم: (جەيدىيى) ئەيگوزن، سەرىدەپىرن. رەگى وشەكە } (جەن) كوشتن، سەرىپىرن.

6) سۈيۈپ: (مەھوئ) تىكەدەت، تىك و پىك دەتات. ئەمە بۆ فرمان. بەلام، بۆ ناو ھەمان وشە دەپىتە (بەتىكدان، تىكوپىكشكاندن).

7) سۈيۈپ: (يى) كە.

8) سۈيۈپ: (دۆرەوشىم) مەبەستى لە گىيى ھومە. دارووى نەمرى، مەرگ دوورخەرەوہ. لە دوو وشە پىك ھاتووه 9) (دۆر) دوور. سۈيۈپ (ئەوشە) مەرگ.

9) سۈيۈپ: (سەوچەيت) ئەسوتىنن. سۈيۈپ (سەوچەيت) ئەيسوتىنن. رەگى وشەكە سۈيۈپ (سوچ) سوتان. پاشگرى سۈيۈپ (ئەيت) وشەكەى كر دۆتە كاتى بەردەواميدانەوہ بەلام ئەگەر پاشگرى سۈيۈپ (شىيە) بەھاتايە ئەوہ دەچووہ كاتى ئايندەوہ.

10) سۈيۈپ: (ئەقۇ) ھاوكارى، ھاويارى، يارمەتيدان، ھاومالى، ھانا (بۆ كۆيە). رەگى وشەكە برىتتىيە لە سۈيۈپ (ئەقە) ھاوكارى، يارمەتى، ھانا.

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

پانزەھەم

برگەى

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

نىناسا

قى

ئا

ئەنايش

لەدەست دانە، زيان بەخشە

ئەوانە (مەر اسىمە ئاينىيەكان) بەراستى

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

سۈيۈپ: (سەوچەيت)

يا	كهره پوت اوسچا	كيفيتا اوسچا
كه	كرپن بوون و	كاوى بوونه
دادا دود.	دادا دود.	دادا دود.
ئهفائيش	ئهيبى	دهينتى
لهور نيگايه وه	به وه	ئهخه نه داو وه، لغاو ئه كه من
{ دى دى }	دادا دود { دى دى }	دادا دود { دى دى }
نويت	جياتيوش	خشه يه مينينگ
هه رگيز	ژيان و	خاوه نداريتى چاره نووسيان
مى دى .	دادا دود .	به مه يلى خويان نييه
توى	ئابيا	بهير ياوتى
ئهوان	به وجو ته	ببهن، بهرن
وا دود { دى دى }	دادا دود .	دادا دود { دى دى }
قهنگه يوش	ئا	ديمانى
چاك	بو	ديوانى

دهقى گاتاوه كه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نه ويستايى:

دادا دود . دادا دود . دادا دود .
 دادا دود . دادا دود . دادا دود .
 دادا دود . دادا دود . دادا دود .
 دادا دود . دادا دود . دادا دود .
 دادا دود . دادا دود . دادا دود .

وسا (ساو) م س س د س د: (كهرهپۆ تاوسچا) كهرهپۆ: كرپن (ريبهرانى
ئاينى) تاوس: بوون، ههبوون (ئهزدانى، ئيزهدى) هكائى كوردستان به خودا
دهبيژن تاوس كه بهماناي بوون بهگشتى ديت، ئهم وشهى تاوسهش هه
بهههمان مانا ديت. چا: و. لهو سى وشهيه پيکهاتوو. كه بهر سهيه كهوه دهبنه:
كه رپن بوون (ريبهرى ئاينى بتپهرستى و بهرد پهرستى و خودايانى دروينه).
وسا (ساو) م س س د س د: (كهرهپۆتات) كرپنى كردن. ريبازى كرپنى.

وسا (ساو) م س س د س د: (كىقى تاوسچا) كاوى بوون، كىقى بوون. (ريبهرى
سياسى) له سى وشه پيک ديت وسا (ساو) م س س د س د: (كىقىت) كاوى، دهسه لاتدارى
سياسى. م س س د (تاوس) بوون، ههبوون (چا) واتا و س د .
وسا (ساو) م س س د س د: (كىقىتات) كاوى كردن، كىقى كردن، ريبازى كاوى، ريبازى
كىقى.

سا (ساو) م س س د: (ئهفايش) ئهوانهش. رهگى وشهكه سا (ساو) م س س د: (ئهقه) ئهوه.

سا (ساو) م س س د س د: (ئهبيى دهينتى) بهوه لغاو دهكهن، قهدهغهى دهكهن،
داوى بو دادهنيى، ئهبخهنه تهلهوه. رهگى وشهى دووهم سا (ساو) م س س د: (دا) دان، پيدان.

سا (ساو) م س س د: (ئهينگ) ئهوان، خويان.

سا (ساو) م س س د: (نويت) ههركيز، نه.

سا (ساو) م س س د: (جياتيوش) ژيانيان، ژيانى خويان. رهگى وشهكه
سا (ساو) م س س د: (جياتو) ژيان.

سا (ساو) م س س د: (خشهيه مئينگ) سهردارى چاره نووسى خود.

سا (ساو) م س س د: (قهسو) به ئارهزوو، به مهيل. رهگى وشهكه سا (ساو) م س س د: (قهسه
ه) ئارهزوو، مهيل.

سا (ساو) م س س د: (موى) ئهمانه. م س س د: (ته) ئهمه.

سا (ساو) م س س د: (ئابيه) بهو دووانه، بهو جووته.

لدد (ددسم سئوم سئوم): (بهیریاونتی) ببهن، بهرن، بیانبهن. لدد (ددسم)
بهیرییه) بران. رهگی وشهکه لدد (بردن).

و لدد (ددسم) : (قهنگهئوش) چاك.

دد: (ئا) به.

و لدد (ددسم) : (دیمانی) مالی، خانووی، دیوانی، دیوهخانی.

و لدد (ددسم) : (مهنهنگهؤ) مینوویی، ئهنديشه و پرامانی قول.

و لدد (ددسم)

شانزه ههم

و لدد (ددسم)

برگهی

و لدد (ددسم)

قههیشتاچیت

باشترینه

و لدد (ددسم)

تهت

ئوه

و لدد (ددسم)

ههمیم

ههمانشیوهی

و لدد (ددسم)

و لدد (ددسم)

و لدد (ددسم)

و لدد (ددسم)

یئ	ویوروی	سهیه سچیت	دهمه هیا
که	به وشیار	رینیشاندهر بی	خاسکاری
بە سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.
خشەیانس	مەزدا	مەزدا	ئەهورا
بەتوانا	مەزدا	مەزدا	ئەهورا
سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.
یەهیا	ما	ئەیشچیت	دقەیتا
ئەو هەش که	من	لەژیر ترسی	هەر هەشەدام
سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.
هیت	ئەینەنگهی	دریگفتو	
کاتیک	زیان و گوناھی	درۆکاران	
سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.	سەڵام دەرێو دە.
یئانو	یشینگ	ئەنگهیا	
بۆتیکرای	بە پەرۆشان، سەختگیری ئاینن	ئاشکراکه	

دهقی گاتاو هکه به سەر یه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی ئەو ئیستایی:

سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە.
 سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە.
 سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە.
 سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە.
 سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە. سەڵام دەرێو دە.

دهقی وهرگیردراوی گاثوهکه بهسه ریپه کهوه:

مهدا نه هورا، هه مان شیوه نه وه باشت رینه که خاسکاری به توانا به وشياری رینیشاندەر بیټ، نه وه ش که من له ژیر ترس و ههر شه دام له رووی زیان و گوناهی دروکارانه وه بو تیکرای نه وان هس که به پهر و ش و سه ختگیری ناین ناسکر اکه.

واژه نهویستاییه کان و مانا کانیان:

س هه مگی: (هی می م) هه مان، هه مان شت. رهگی وشه که س هه م (هه مه) هه مگی.

م هه م: (ته ت) نه وه.

و د یو لیکل شوی م هه م (هه هیشتاچیت) باشت رینه و. رهگی وشه که و د یو لیکل شوی م هه م (هه هیشته) باشت رینه.

۳۳۰: (یئ) که .

۳۳۱: (وشوروی) به وشیار، وشیارانه. (وشورویه) وشورویه
وشیاری. رهگی وشهکه (وش) وشیار.

۳۳۲: (سیهسچیت) ریهر و، ماموستا و، فیرکار و. رهگی وشهکه
بریتیه له ۳۳۲ (سیه) فیرکار.

۳۳۳: (دههمهیا) خاسکاری. رهگی وشهکه ۳۳۳ (دههمه)
خاسکار.

۳۳۴: (خشهیانس) بهتوانا، بههیز. ۳۳۴ (خشهیهنت)
توانامندی. رهگی وشهکه ۳۳۴ (خشا) توانا.

۳۳۵: (مهزدا) مهزدا.

۳۳۶: (ئههورا) ئههورا.

۳۳۷: (بیهیا) ئهوش که.

۳۳۸: (ما) به من.

۳۳۹: (ئائیشچیت) ترس و. رهگی وشهکه ۳۳۹ (ئائی) ترس.

۳۴۰: (دقهیئا) هه رهشه.

۳۴۱: (هیهت) کاتیک.

۳۴۲: (ئهینهنگهی) گوناھی، تاوانی، خهتای. رهگی وشهکه

۳۴۳: (ئهینه) گونا، تاوان، زیان.

۳۴۴: (دریگفتهو) دروکاران، درو پیشه.

۳۴۵: (یینانو) بو تیکرای، بهپی.

۳۴۶: (یشیننگ) بهپهروشان، ئهوانهی سهختگیری ئاینن. رهگی

وشهکه ۳۴۶ (یشیه) پهروش، سهختگیر.

مدیران و مدیران: (نمونه‌ها) ناشکرانه.